

Mi minden jóra indít bennünket a Szentlélek?

Kegyelem nektek és békesség! Istentől, a mi Atyánktól, és a mi Urunktól, Jézus Krisztustól! Ámen. Kedves Testvéreim! Hallgassátok meg azt az ígét, amelyet megírva találunk Pál apostol a Rómaiakhoz írott levele 14. fejezetének a 13.-tól a 19. verséig a következőképpen:

„Ne ítéljessük hát többé egymást, hanem azt ítéljétek meg inkább, miként nem okoztok a testvéreteknek megütközést vagy botránkozást. Tudom, és meg vagyok győződve az Úr Jézus által, hogy semmi sem tisztátalan önmagában, hanem csak ha valaki valamit tisztátalannak tart, annak tisztátalan az. Ha pedig testvéred valamilyen étel miatt megszorodik, máris letértél a szeretet útjáról: ne tedd tönkre ételleddel azt, akiért Krisztus meghalt. Vigyázzatok, ne káromolják azt a jót, amelyben részesültetek. Hiszen az Isten országa nem evés és ivás, hanem igazság, békesség és öröm a Szentlélekben, mert aki így szolgál Krisztusnak, az kedves Isten előtt, és megbízható az emberek előtt. Arra törekedjünk tehát, ami a békességet és az épülést szolgálja.”

Szentlélek Úristen: Te tudod, hogy milyen kicsinyesek és veszekedők tudunk mi lenni. Tölts be minket a te békességeddel! Ámen.

Kedves Testvéreim!

Három napja ünnepeltük Jézus mennybemenetelének ünnepét. Egy hét múlva a Szentlélek kiadásának leszünk a pünkösdi tanúi. **Három napja azt kértük, hogy emelkedjünk fel mi is a mennybe menő Jézussal. Egy hét múlva azt fogjuk kérni, hogy emeljen be minket a Szentlélek az Ő mennyei kegyelmébe.** Tudjuk, hogy mi volt: ünnep. Tudjuk, hogy mi lesz: ünnep. **De mi van ma? Mi van most? – Itt állunk a két ünnep között a földön, egy banális, egyszerű vasárnapon... És egy olyan életet kellene élnünk ezeken a napokon embertársainkkal egyetértésben és szeretetben – amely méltó mind a mennybement Jézushoz, mind pedig a nekünk elküldött Szentlélekhez.**

No igenám... De **HOGYAN** kellene egy ilyen, Jézushoz és a Szentlélekhez méltó életet élnünk? Erről szól a mai igeszakasz és igehirdetés. **Három részre tagoltam a mondandómat. 1. Mit ne tegyünk embertársainkkal? 2. Hogyan válasszuk el azt, amit ne tegyünk – attól, amit tennünk kell? 3. Mit tegyünk embertársainkkal?**

1. Mit ne tegyünk embertársainkkal? Pál apostol azt kéri a mai igeszakaszunk első mondatában, hogy **ne ítéljessük egymást. Miért ilyen fontos ez?** Sajnos a saját életünkből is nagyon sok olyan helyzetet tudunk mondani, akár csak az elmúlt hétről, amikor megítéltünk valakit. Nem úgy viselkedett, ahogyan kellett volna... **Emberi tulajdonság az, hogy minél közelebb van valaki hozzánk az életünkben, annál több minden miatt ítéljük meg, ítéljük el.** Egy távoli földrészen élő ember gonosztetteinek még a hírértéke is kevés. A szerbiai lövöldözések is azért váltak olyan mélységesen szomorúvá, mert egymás után két tömeggyilkosság is történt ugyanazon a napon. *Csak egy tömeggyilkosság már meg sem mozgatta volna az emberek szívét...* Bezzeg a házastárs, bezzeg a rokon, bezzeg a gyülekezeti testvér! Aki közel van – attól minden apróság fáj. És milyen jól esik mindezt kibeszélni másnak. *„És tudod: amikor a Sándor összevonta a szemöldökét... Hát az milyen gonosz dolog volt?” „Hallottad-e már, hogy a Marcsi iszik? A múltkor is, borosüveget láttam a konyhájában!” „És ők ezt és ezt teszik a liturgiában! Hát én nem is értem, hogy hogyan tehet valaki ilyet...”* Napokig lehetne sorolni a megszólások, az ítéletek gazdag tárházát – akárcsak egy kicsike közösség életéből is.

Mit kér tőlünk Pál apostol? Ugyanazt, amit Jézus Urunk: „Ne ítéletek, hogy ne ítéltessetek! Miért nézed a szálkát a testvéred szemében, a saját szemedben pedig még a gerendát sem veszed észre?” (Mt 7,1.3) Ennél azonban még többet is kér Pál: ne adjunk alkalmat arra, hogy mások – akár indokolatlanul és jogtalanul – megítéljenek bennünket, megütközzenek vagy megbotráncsozzanak a viselkedésünkön. Miért ilyen fontos ez Pál számára? Azért, mert Pál egy erkölcs-csősz volt? Egy pedáns, általános iskolai tanító bácsi, aki csak szépen elcsendesedett osztályban tudta hirdetni az igét? Nem. Pál apostol számára azért volt ennyire fontos a megbotráncsozás elkerülése, mert *nagyon jól tudta* azt, hogy **ha a magukat keresztényeknek vallók viselkedésén a keresztény hittel még éppen hogy csak ismerkedő környezetük megbotráncsozik – akkor hittelenné válik az egész kereszténység. Könnyen megtörténhet az is, hogy valaki az éppen hogy csak megszerzett hitét akár el is hagyja azért, mert csalódik azokban, akik ebben a hitben élnek. Erre utal az igazságszóban az a rész, amikor Pál apostol a keresztény testvér *tönkretételéről* beszél. Nem anyagilag megy tönkre ilyenkor a keresztény társunk, nem az egészsége megy tönkre, hanem az örök élete, az üdvössége megy tönkre azért, mert egy pitiáner ügy miatt megbotráncsozik rajtunk, és hitehagyottá válik. **Ő lenne a hibás? Miért nem volt erősebb a hite? Nem igaz! – mondja erre Pál. Nekünk volt erősebb a hitünk, nekünk kellett volna jobban vigyázni rá.** És ez mélységesen így van.**

Luther sokszorosan aláhúzta azt a szót a mai igazságszóban, hogy a testvérünk valamilyen viselkedésünk miatt megszorodik. Nem arról beszél itt Pál, hogy *mi megszorítjuk* a testvérünket, hanem arról, hogy *ő megszorodik*. Látszólag a kettő ugyanaz. De mégsem! Hiszen az, hogy valaki megszorodik, független attól, hogy igaza volt-e – vagy sem. Független attól, hogy én előre úgy gondolhattam volna, hogy ő meg fog szomorodni – vagy sem. Azaz Luther azt emeli ki, hogy **az ilyen helyzetekben sohasem nekünk van igazunk.** Nekünk, akik ezt „jobban” vagy „teológiaiilag helyesebben” látjuk. **Annak a testvérünknek van mindig igaza, aki akármilyen oknál fogva is megszorodik.** Azaz az ilyen helyzetek kellő megéléséhez óriási alázat kell. Óriási tisztelet is kell – mielőtt bármilyen vitázó szóra kinyitnánk a szánkat. És óriási testvér-szeretet is kell. Mélységesen tudatában kell lennünk annak, hogy lehet, hogy a testvérünk szemében ott a szálka – de a miénkben meg ott a gerenda (ha nem is ugyanolyanfajta gerenda esetleg). – „Van-e tiszta ember, tisztátalanság nélküli?” – kérdezi Jób. És rögtön meg is válaszolja: „Nincs egyetlenegy sem.” (Jób 14,4).

Pál apostol így foglalja össze a testvéreinkkel szemben mutatott alázatnak a lényegét a Korinthusiakhoz írott második levelében: „Mert bár én mindenkivel szemben szabad vagyok, magamat mégis mindenkinek szolgájaként tettem, hogy minél többeket megnyerjek. Az erőtlenségnek erőtlenné lettem, hogy megnyerjem az erőtlenséget: mindenkinek mindenné lettem, hogy mindenképpen megmentsek némelyeket.” (2Kor 11,19.22) Tanuljunk ebből!

A minket embertársainkkal összekötő szeretetről hadd mondjam el egy saját történetemet. 15 éve lehetett az, amikor az egyik hazai versenyt fölényesen megnyerte az egyik fiatal barátom. Később elmesélte, hogy mélységesen megbotráncsozott az egyik zsűritag viselkedésén. Amikor bemutatta a zsűritagnak a munkáját, akkor a zsűritag felugrott a székéről, és kiabálni kezdett: „*Hát ez óriási! Hát ilyent én még soha nem láttam!! Hát ez kolosszális!!*” Kérdezem a barátomat, hogy miért volt ez a számára annyira botrányos? Miért nem örült inkább? Mire a barátom: „*Mert a zsűritag professzorhoz méltatlan módon viselkedett.*” „*Figyelj!*” – mondtam erre neki – „*Én is sokszor professzorhoz méltatlan módon viselkedem...*” – Erre a barátom elgondolkodott, rám nézett, majd megszólalt: – „*Az más. Te a barátom vagy.*”

Eljutottunk az igehirdetés második feléhez. **2. Hogyan válasszuk el azt, amit ne tegyünk – attól, amit tennünk kell?** Láthattuk, hogy hívő testvéreink hite múlhat azon, ha hívő emberként megbotránkoztatjuk őket. **Mit kell, hogy jelentsen ez a mi életünkben? Nem léphetünk ezen túl egy lépést sem, mert ettől kell rettegnünk?** Pál apostol az ételek példáján mutatja ezt be: „semmi sem tisztátalan önmagában, hanem csak ha valaki valamit tisztátalannak tart, annak tisztátalan az” (Róm 14,14b). Mi ennek a szakasznak az értelme? Az első fontos tanulság, hogy **szét kell választani az élet dolgait két részre. Az egyik a lényeges, a másik a mellékes.** Az élet lényeges kérdései azok, amelyeket Luther „status confessionis”-nak, azaz „hitvallási helyzetnek” nevezett. **A lényeges, „hitvallási” helyzetekben csak egy jó döntés van.** Megcsalom a házastársamat vagy sem? Itt nincs olyan, hogy csak félig csaltam meg a házastársamat... Megtagadom a Krisztust, vagy sem? Itt sincs olyan, hogy csak félig tagadtam meg... Luther számomra rendkívül imponáló bölcsessége volt az, hogy az ember élethelyzeteinek igen jelentős részét viszont a mellékes kérdések, azaz az „adiaphoron”-ok kategóriájába sorolta. **A lényeges dolgokban kötöttek vagyunk. A mellékes helyzetekben viszont sokminden szabadon befolyásolhatja azt, hogy milyen döntésünk helyes.** A római gyülekezet esetén a „mit eszünk és mit nem” kérdése pontosan ilyen mellékes kérdés volt. Azaz nem lehetett a körülmények mérlegelése nélkül eldönteni azt, hogy általában mit lehet megenni – és mit nem. Ugyanis a válasz attól függött, hogy azok, akiknek a társaságában eszem azt a valamit, rossznak tartják-e ezt – vagy sem. Mint például olyan, a bálványok áldozati szertartásából származó húst, amelynek a fogyasztását már az első, jeruzsálemi zsinat is megtiltotta (ApCsel 15,20). És itt jutottunk vissza az indító kérdésünkhöz, a megbotránkozáshoz. **Minden olyan döntés egy mellékes helyzetben, amely egy hívő testvérünket megbotránkoztatja, olyan döntés, amelyet ha tehetjük, jobb, ha elkerülünk.**

Nemcsak a megbotránkoztatás azonban ilyen mérce, hanem a benső kétely is. **Döntéseink legtöbbször a lelkiismeretünk (azaz a bennünk élő Szentlélek) határozza meg.** (És a felsőbbség parancsa nem írhatja felül a lelkiismeret döntését – merthogy a Szentléleknél nagyobb emberi fensőbbég nincs.) No igenám, de **mi van a mellékes, az adiaphoron helyzetekkel, ahol a lelkiismeretünk nem egyértelműen diktál egy ilyen – vagy olyan döntést?** Itt, ha fontosabb döntési szempont, például a megbotránkoztatás, **nem jut az eszünkbe, érdemes mindig a számunkra nehezebb, a számunkra kényelmetlenebb utat választanunk.** Hadd hozzak erre egy banális példát. Szent Ignác tanácsolja azt, hogy mindig előre gondoljuk meg, hogy mennyit eszünk, és csak annyit készítsünk ki magunknak. Később már együnk többet, még akkor sem, ha vágyunk támad rá. Ha evés közben bármi kétségünk támadna arról, hogy valamit még meg kell-e ennünk abból, amit kikészítettünk – akkor együk a kevesebbet. Ez a gondolatmenet nagyon sok mindenre igaz a mi életünkben. **Ha bármilyen kétségünk támad: akkor fogyasszuk kevesebbet! Bármiből!**

Elérkeztünk az utolsó kérdésünkhöz: **3. Mit tegyünk embertársainkkal?** Nyilvánvalóan nem az étel tisztasága itt a lényeg, hiszen az ételfogyasztás Pál apostolnál is csak a konkrét példa volt, amelyen bemutatta a viselkedés általános szabályait. Az ételek másodlagosságát Jézus szavai gyönyörűen összefoglalják: „Nem az teszi tisztátalanná az embert, ami bemegegy a száján, hanem ami kijön a szájából, az teszi tisztátalanná az embert.” (Mt 15,11) **Étrend helyett tehát élet-rendet kell tartanunk. Hogyan? Hallgassuk, hogy mit mond Jézus a Hegyi Beszédben: „Boldogok a tiszta szívűek, mert ők meglátják Istent.” (Mt 5,8).**

Hogyan lesz tiszta a szívünk? Most érkezünk el a pünkösdhöz. A Szentlélek által lesz tiszta a szívünk. Ahogyan Pál apostol mondja: „hiszen az Isten országa nem evés vagy ivás – hanem igazság, béke és öröm a Szentlélekben.” (Róm 14,17). Ráadásul: nem egyesével látogat meg minket a Szentlélek, hanem összeköt minket. Bármit, amit a Szentlélek ajándékként kaptunk, legyen az a megigazulásunk, a békeünk, vagy az örömünk – át kell, hogy adjunk másoknak is. „Mert nem tisztátalanságra hívott el minket Isten, hanem megszentelődésre.” (1Thessz 4,7)

Nekem is sokan mondták, hogy Péter, te hülye vagy... Élhetnél egy kényelmes, nyugdíjas életet – és erre te két állásban, a két végén égeted az életed gyertyáját... De hát képtelenség a számomra magamnak megtartani azt a rengeteg ajándékot, amelyet Jézustól és a Szentlélektől olyan sok éven át kaptam! Olyan lennék, mint egy gonosz kis hörcsög, akinek a pofazacskója már szétduzzan a sok-sok jótól, amelyet belezsúfolt – de még véletlenül sem adna belőle senki másnak. Én át szeretnék adni ebből nektek. Sokat. Ezért vagyok itt.

Kedves Testvéreim! Érezzük meg a pünkösd közeledtét a mi saját életünkben is! Ne a pünkösd előtti, önhitt, önigazult, veszekedő életünket éljük ezen túl. Éljük pünkösd után!! Éljük alázatos, önfeláldozó, szolgáló életet! Hogy ez nehéz? Nem nehéz. Miért nem nehéz? Mert a Szentlélek adja hozzá az erőt. Kérjük őt! Hívjuk őt! És el fog jönni hozzánk. Halleluja! Ámen.